

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21

הנשיא אברהם טל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום

ת"מ 101 / 21

העותרת: גלית שאול

נגד

המשיב: רני אידן

עתירה לצו מניעה ולצו להסרת מודעות לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה)

בשם העותרת: עו"ד עמוס נוה

בשם המשיב: עו"ד שמוליק כהן

החלטה

בפניי עתירה שהוגשה לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה למתן צו להסרת מודעות המפרות את סעיף 10 לחוק האמור וכן למתן צו האוסר על המשיב לתלות שלטים המפרים את הוראות החוק. בלב העתירה מצויה מערכת הבחירות למועצות האזוריות, ובכלל זה לראשות המועצה האזורית עמק חפר (להלן: המועצה).

א. רקע וטענות הצדדים:

1. זוהי עתירה רביעית הנוגעת להפרות הוראות סעיף 10 לחוק דרכי תעמולה במועצה.

העתירות הקודמות הוגשו על ידי המשיב במסגרת ת"מ 71/21 רני עידן נ' עפרה ברק (23.8.2018) (להלן: עניין עפרה ברק), בת"מ 90/21 רני עידן נ' חיזקי סיבק (13.9.2018) (להלן: עניין חיזקי סיבק) ות"מ 92/21 רני עידן נ' גלית שאול (17.09.2018) (להלן: עניין גלית שאול).

2. העותרת דכאן היא המשיבה בעניין גלית שאול, ולטענתה היא עתידה להתמודד בבחירות הקרובות לראשות המועצה.

עמוד 1 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

1	3.	העותר מכהן כראש המועצה והוא מתעתד להתמודד, לפי הצהרתו, בבחירות הקרובות לראשות המועצה שיתקיימו בתאריך 30 באוקטובר 2018 (ראו: חוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות), התשנ"ד-1994, וסעיף 5 לחוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות) (תיקון מס' 10), התשע"ז-2017).	2
2			3
3			4
4			5
			טענות העותרת
6	4.	העותרת פותחת עתירתה בציטוט מהחלטתי בעניין עפרה ברק כי ראוי שהמשיב "המכהן במשרה רמה ומבקש להתמודד על אמון הציבור בשנית, יפעל גם הוא לפי הדין ובהתאם לאמור בהחלטתי זו" (ר' פרק ו' סעיף 4 להחלטתי בעניין עפרה ברק).	7
7			8
9	5.	המשיב תולה שלטי תעמולה במרחב הציבורי הגדולים מ-50 עד 70 סנטימטר, אשר הוצבו בניגוד לחוק דרכי תעמולה. בעניין זה מפנה העותרת לפסיקתה של כב' השופטת ד' דורנר בתר"מ 60/30 שינוי מפלגת המרכז ואח' נ' אלי דוקורסקי ואח' (להלן: עניין שינוי), שם נקבע כי החריג הקבוע בהוראות סעיף 10 (א1) לחוק דרכי תעמולה, המתיר הדבקת מודעות או שלטים הגדולים מ-50 עד 70 סנטימטר על גבי דירת מגורים פרטית או משרדי מטה המועמד, אינו חל על "גדר חיצונית למבנה, הגובלת ברשות הרבים".	10
10			11
11			12
12			13
13			14
15	6.	המשיב תולה מאות שלטי תעמולה הגדולים מ-50 עד 70 סנטימטר בשולי דרכים ועל צידן החיצוני, הפונה לרחוב, של גדרות בתים, משקים ונחלות. העותרת תמכה דבריה בתצהיר וצירפה מעל 40 תמונות של שלטים אשר קיומם נבדק ביום 10.9.2018 (ר' נספח 1 לכתב העתירה בו הוצגו התמונות ומקום הימצאן).	16
16			17
17			18
19	7.	המשיב פרסם ביום 20.8.2018 סרטון בעמוד הפייסבוק שלו ובו תמונות של עשרות רבות של שלטים אשר מפריס את החוק כאמור, והוא אף משדל גורמים שונים שיתלו שלטים בניגוד לחוק.	20
20			21
21	8.	ביום 29.8.2018 פנתה העותרת בפנייה מוקדמת למשיב, וביום 30.8.2018 נענתה כי המשיב אינו מכחיש את עצם האיסור בתליית שלטים על גדרות חיצוניים ואולם הוא לא תלה שלטים באופן עליו מלינה העותרת, וככל שיש בידה פירוט על העמדת שלטים באופן זה שתעביר אליו את רשימת הכתובות והוא ידאג להסירם.	22
22			23
23			24
25			25
26			26
27			27
28			28
29			29
30			30
31			31
32			32
33			33

- 1 ההתכתבויות בין הצדדים צורפו כנספחים 4א'-4ג' לעתירה.
- 2 9. העותרת מבקשת אפוא להורות למשיב להסיר את כל שלטי התעמולה מהמרחב הציבורי שהוצבו
3 בניגוד לדין ולהורות על מתן צו מניעה שיאסור תליית שלטים כאמור.
- 4 10. כמו כן מבקשת העותרת כי יינתן צו המורה למשיב להימנע מלתלות שלטים נוספים במרחב
5 הציבורי שלא במקומות שיועדו לכך.
- 6 **תגובת המשיב**
- 7 11. המשיב מכבד את החלטת כב' השופטת ד' דורנר בעניין שינוי, אך הוא מכחיש בתוקף כי פעל באופן
8 שתואר בעתירה. הוא נמנע מתליית שלטים במרחב הציבורי וכאשר מאן-דהו תולה שלט בניגוד
9 לדין צוות מטעמו מסיר אותו.
- 10 12. העתירה הוגשה מתוך צרות עין, כתגובה נגד העתירה שהוא הגיש בעניין גלית שאול, ובחוסר תום
11 לב.
- 12 13. המשיב מעלה טענות מטענות שונות נגד התנהלותה של העותרת, שרובן ככולן אינן נדרשות לעניין
13 שלפניי.
- 14 14. בפניה המוקדמת בנוגע לטענות המפורטות בעתירה, נמנעה העותרת, על אף שהתבקשה, לפרט את
15 רשימת המקומות בהם נתלו שלטים המפרים את הוראות החוק.
- 16 15. המשיב שלח מכתב בהול לכל תומכיו, בין אם תלו שלטים ובין אם לאו, ובו ביקש מהם מפורשות
17 שלא לתלות שלטים בשטח נחלתם אם הם מוצבים על הגדר בנחלה (העתק מהמכתב הנ"ל צורף
18 כנספח ד' לכתב התשובה). הוא אף פנה ישירות, באמצעות מנהליו, לפעילים ועמד על כך שיסירו
19 כל שלט שהוצב באופן שעלול להיות עבירה על חוק הבחירות (העתק הפניה צורף כנספח ה' לכתב
20 התשובה).
- 21 16. אם נתלה שילוט באופן אסור הדבר נעשה על ידי אנשים פרטיים, שלא בידיעתו ובניגוד לדעתו, הוא
22 עושה כל מאמץ סביר להסיר את השילוט האסור ויש לדחות את העתירה הן משום שהוגשה בחוסר
23 תום לב, הן משום שדרישות ההודעה המוקדמת לא מולאו ובמיוחד בהשאלה מסעיף 17א לחוק
24 דרכי תעמולה, הדן בהגנות במשפט פלילי.
- 25 **ב. המסגרת הנורמטיבית**
- 26
- 27 1. סעיפים קטנים 10(א) ו-1(א) לחוק דרכי תעמולה קובעים:
- 28
- 29 "10(א) לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המוצגות ברבים,
30 אלא בהגבלות אלה:

עמוד 3 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

(1) המודעה לא תהא גדולה מ-50 על 70 סנטימטר ;	1
(2) בוטלה.	2
(3) המודעה תישא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל האדם האחראי להזמנתה ; ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או רשימת המועמדים ;	3 4 5 6 7 8
(4) המודעה לא תודבק אלא על לוחות מודעות שייעדה רשות מקומית דרך קבע להדבקת מודעות או שייעדה במיוחד להדבקת מודעות של תעמולת בחירות לקראת בחירות.	9 10 11
(1א) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א) תותר תעמולת בחירות באמצעות מודעה המוצגת על גבי דירת מגורים או על משרדה או מועדוניה של מפלגה או רשימת מועמדים, ובלבד שהצבת המודעה אינה אסורה לפי חוק הדרכים (שילוט), תשכ"ו-1966, ואם נקבעו תנאים והגבלות בחוק עזר לפי פסקה (2), כפוף לאותם תנאים והגבלות ;	12 13 14 15 16 17
2. כפי שהשכילו הצדדים לציין - כב' השופטת ד' דורנר בעניין שינוי קבעה כי החריג הקבוע בהוראות סעיף 10 (א1) לחוק דרכי תעמולה, המתיר הדבקת מודעות או שלטים הגדולים מ-50 עד 70 סנטימטר על גבי דירת מגורים פרטית או משרדי מטה המועמד, אינו חל על "גדר חיצונית למבנה, הגובלת ברשות הרבים" (ראו והשוו: החלטת השופט ח' מלצר, בער"מ 4/21 רינה פיימן גרינברג נ' משה קונינסקי (13.09.2018) (להלן – עניין גרינברג)).	18 19 20 21 22 23
3. סעיף 10א לחוק דרכי תעמולה קובע כי הוראות סעיף 10 יחולו בשינויים המתחייבים גם על "שלט מודפס או בלתי מודפס, אולם הגבלת פסקה (1) לסעיף 10 לא תחול על שלט הנושא אך ורק אות וכינוי שאושרו כדין לרשימת מועמדים".	24 25 26 27
4. תכלית ההגבלות הקבועות בסעיף 10 לחוק דרכי תעמולה היא שמירה על שוויון בין המועמדים, ומניעת הצפת מבני המועצה בשלטי תעמולה, תוך פגיעה במראה שלה (ראו: עניין גרינברג, עניין שינוי).	28 29 30 31
5. סעיף 10 לחוק דרכי תעמולה קובע את ההגבלות העיקריות על פרסום שילוט (גודל, שקיפות ומיקום), ועניינו שילוט בשטחי פרסום עירוניים.	32 33 34
<u>חובת הפניה המוקדמת</u>	
6. סעיף 2(ב)(6) להוראות הבחירות (דרכי תעמולה) (סדרי הדין בבקשות ועררים), התשע"ה-2015 (להלן – הוראות סדרי הדין), קובע כי:	36 37
<i>נעשתה פנייה מוקדמת בכתב למשיב – יצורפו העתקים של ההתכתבות לעניין זה; לא נעשתה פנייה מוקדמת – יפורטו הנימוקים להגשת העתירה בלא פנייה מוקדמת;</i>	38 39 40 41

7. 1 כפי שצוין עוד פעמים רבות, חובת מיצוי ההליכים עובר להגשת העתירה, היא חלק חשוב ומרכזי בשמירתו של חוק דרכי תעמולה. פעמים רבות מאוד, לאחר הפניה המוקדמת מתייטר הצורך בהגשת עתירה, וכפי שהצהיר המשיב 1 כך היה קורה בענייננו [ר' לעניין זה החלטתי לפני מספר ימים בתר"ם 83/21 חזות משה ואחי' נ' צבי גוב ארי ואחי' (9.9.2018); עוד ר' תר"ם 55/20 רחמים כהן נ' ניר ברקת ואחי' (8.8.2013), השופט ס' גיבראן; תר"ם 46/20, תר"ם 50/20 איתמר שמעוני נ' בני וקנין (31.7.2013), השופט ס' גיבראן]. 6
8. 7 על הפניה המוקדמת להיות אפקטיבית. וכדי שתוכל להגשים את תכליתה שומה על הפונה להציג באופן ברור ומפורט ככל שניתן בנוגע לטיב הפרה. 8
9. 9 אך מתבקש היה במקרה זה כי העותרת תפרט בפני המשיב היכן מצויים השלטים המפרים, כפי שעשתה במסגרת העתירה. הפניית המשיב בנידון דידן לסרטון פייסבוק – גם אם הוא עצמו פרסם את הסרטון – אינה עומדת בחובת הפניה המוקדמת האפקטיבית, ויש להצר כי העותרת בחרה לפעול באופן זה. 10 11 12
10. 13 יחד עם זאת, נוכח העובדה כי המשיב יזם הליכים בפני בנושאים אלה בדיוק, חלקם נגד העותרת בתיק דנן, אינני דוחה את העתירה נוכח הפגמים במיצוי ההליכים. 14
- דיון והכרעה** 15
1. 16 המשיב לא מכחיש את קיומם של השלטים המפרים, אך טוען כי הם ניתלו בידי גורמים אחרים.
2. 17 כפי שציינתי בהחלטתי בעניין גלית שאול, אציין גם עתה דברים הנכונים פי כמה בכל הנוגע למשיב, ראש מועצה מכהן: 18
- "אינני מקבל את טענת המשיבה כי שלטים מפרים נתלו כתוצאה של "שגגה" ועל ידי "פעילים עצמאיים". זכות היסוד העומדת לאזרח להיבחר לתפקיד ציבורי כרוכה באחריות גדולה, ועליו להקפיד הקפדה יתרה על הוראות החוק, ובפרט על חוק דרכי תעמולה, המסדירים את ענייני התעמולה ומבטיחים את השמירה על טוהר מערכת הבחירות...."* 19 20 21 22 23 24
3. 25 שומה על המשיב, אשר דואג לחלק את שלטי התעמולה בין תומכיו, להבטיח כי שלטים אלה יתלו על פי דין. ככל שאין לאל ידו להבטיח זאת, הרי עדיף שלא יחלק שלטים כלל, ולמצער לחלקם רק למי שבו הוא יכול לשים בו את מבטחו. 26 27
4. 28 יתר על כן, כפי שאוזכר לעיל, המשיב עתר פעמים רבות נגד הצבת שילוט מפר על ידי מתנגדיו, ואף קיבל סעד משפטי. פשיטא כי מי שעותר לסעד משפטי, ראוי שיקיים את הדין, ידאג לקיום הדין ויפעל להסרת השילוט המפר, בכל אמצעי חוקי, הרבה למעלה מ"מאמץ סביר" (ויוזכר כי המשיב הצהיר בפני, במספר הליכים, כי הוא מקפיד לקיים את הוראות החוק בעניין זה, ודי לחכימא ברמיזא). 29 30 31 32

עמוד 5 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس. 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.ilאתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

- 1 5. אינני מקבל את טענת המשיב, בעניין חלות ההגנות שבסעיף 17א לחוק דרכי תעמולה.
- 2 הגנות אלו הן הגנות במישור האכיפה הפלילי, ואילו אנו מצויים במישור האכיפה המינהלי.
- 3 מבלי לקבוע מסמרות בדבר, סעיף 17א לחוק דרכי תעמולה, תכליתו להרחיב את תחולת האיסורים
- 4 הפליליים שבסעיף 17 לחוק האמור, גם מעבר למי שמבצע בפועל, אלא גם למי שמחזיק בכספים
- 5 או בנכסים שבהם נעברה העבירה, זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט
- 6 אמצעים סבירים למניעתה, אך איננו נמצאים בבחינה זו.
- 7 6. משכך, אני מקבל את העתירה ומורה למשיב, בהתאם לסעיפים 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה,
- 8 להסיר בתוך 3 ימי עבודה ממועד מתן החלטתי זו, את כל שלטי התעמולה העומדים בניגוד לסעיף
- 9 10 לחוק דרכי תעמולה, המפורטים בעתירה.
- 10 7. נוכח הצהרות המשיב על חשיבות שמירתו על הדין, אינני נותן צו הצופה פני עתיד, וחזקה על
- 11 המשיב כי יוודא שהדין והחלטתי בעניין, יקוימו בכל דרך חוקית הנדרשת לכך.
- 12 8. אם לאחר המועד הקבוע, ובטרם הגשת בקשה לפי פקודת ביזיון בית המשפט או עתירה חדשה,
- 13 תבחין העותרת כי נותר שילוט או נתלה שילוט חדש העומד בניגוד להוראות סעיף 10 לחוק דרכי
- 14 תעמולה, היא תפנה למשיב ישירות, תוך שהיא מציינת בפניו מיקום מפורט של השלט המפר,
- 15 והמשיב ידאג להסירו בתוך 24 שעות.
- 16 9. לאור כל האמור לעיל, אני מקבל את העתירה ומחייב את המשיב לשלם לעותרת הוצאות בסכום
- 17 של 6,000 ₪.
- 18
- 19 **ניתנה היום יא' תשרי תשע"ט, 20 ספטמבר 2018.**
- 20
- 21
- 22 **אברהם טל**
- 23
- 24 **נשיא של בית משפט מחוזי**
- 25 **יושב ראש ועדת הבחירות**
- 26 **האזורית מרכז-דרום**